

Radio Oorwoud op pad LERARENFICHE

Beste leerkracht, onderwijzer, opvoeder, ...

Bedankt om met het educatief pakket "Radio Oorwoud op Pad" aan de slag te gaan. De leerlingen gaan samen met Olga, de otter, op wereldreis en komen zo in aanraking met verschillende natuur-gerelateerde problematieken.

Radio Oorwoud is een groepje muzikanten die, in samenwerking met WWF-België, drie albums heeft ontwikkeld. Hun liedjes gaan over de biodiversiteit, klimaatverandering, ... Maar ook over hoe leuk het is om in de natuur te ravotten!

In dit educatief pakket komen er 14 liedjes van Radio Oorwoud aan bod, dewelke zij vaak spelen tijdens hun concerten. Aan deze liedjes hebben we speelse en leerrijke lesactiviteiten gekoppeld. Op die manier kunnen de leerlingen niet enkel meebrullen met de leuke liedjes van Radio Oorwoud, maar kunnen ze ook heel veel bijleren én... zelf ook acties ondernemen! Samen kunnen wij de natuur, die ons allen zo dierbaar is, beschermen en anderen aanzetten hetzelfde te doen.

De opdrachten in dit lessenpakket worden onderverdeeld in verschillende categorieën:

Het te downloaden en printen bestand voor de leerlingen

Het lessenpakket (leerlingenbundel) kan je in A4-formaat of als boekje ('booklet') printen voor de leerlingen. Op de website zijn beide versies beschikbaar als een PDF-bestand. Het is echter handiger voor de leerlingen als de leerlingenbundel als boekje wordt afgeprint en zo besparen we ook papier.

Van start gaan

Voor je met het lessenpakket van start gaan, kan je met de leerlingen de cover bekijken (zie afbeelding). Vertel hen dat ze samen met Olga, de otter, op pad gaan in de wereld om alles over de natuur en de dieren die er leven te leren. Waar stoppen ze onderweg? Aan de rivier in eigen land, vervolgens trekken we naar de savanne en het regenwoud in Afrika, nadien trekken we naar de bergketens in Zuid-Amerika om dan naar de noordpool te gaan bij de ijsbeer, dan trekken we even de stad in, en tot slot het (regen)woud in.

Hieronder vindt u de inhoudstabel terug in de leerlingenbundel. De titels van de verschillende onderdelen zijn ook de titels van de liedjes van Radio Oorwoud.

Deel 1 "bommetje"	4
Deel 2 "olifanten"	7
Deel 3 "hiphopotamus"	11
Deel 4 "Aan de Congostroom"	16
Deel 5 "Hoger Lager"	20
Deel 6 "ijsbeer"	24
Deel 7 "Weg met de natuur"	28
Deel 8 "Altijd wat in mijn habitat"	33
Deel 9 "Bozebomenbos"	36
10 Letterfretter	41
11 Iedereen gewonnen	43
12 Zelf wel	44
13 Kom buiten	45
14 Vuil! Vuil! Vuil!	46

Een overzicht van de delen en de lesdoelen:

- **Deel 1 "bommetje"**
 - De leerlingen weten hoe de otter is aangepast aan een leven in het water.
 - De leerlingen weten hoe het leefgebied van de otter eruitziet.
- **Deel 2 "olifanten"**
 - De leerlingen kennen de verschillende windrichtingen.
 - De leerlingen kunnen uitleggen hoe het komt dat de olifant bedreigd is.
- **Deel 3 "hiphopotamus"**
 - De leerlingen kunnen uitleggen wat het verschil is tussen een carnivoor, herbivoor en omnivoor en kunnen enkele voorbeelden geven.
 - De leerlingen kunnen een voedselketen opstellen.
 - De leerlingen begrijpen het belang van elke schakel in een ecosysteem.
- **Deel 4 "aan de Congostroom"**
 - De leerlingen begrijpen het belang van bestuivende insecten.
 - De leerlingen kunnen de onderdelen van een bloem aanduiden en hun belang bij de bestuiving uitleggen.
- **Deel 5 "Hoger Lager"**
 - De leerlingen kunnen het verschil uitleggen tussen het weer en het klimaat.
 - De leerlingen kennen het verschil tussen verschillende klimaattypes.
 - De leerlingen kunnen uitleggen wat het broeikaseffect is en hoe het wordt veroorzaakt.
- **Deel 6 "ijsbeer"**
 - De leerlingen kunnen een verhaal bedenken waarbij ze de klimaatproblematiek oplossen om zo de ijsbeer te redden.

- **Deel 7 "weg met de natuur"**
 - De leerlingen kunnen bij enkele bedreigingen voor de biodiversiteit een oplossing bedenken.
 - De leerlingen kunnen zichzelf uitdrukken over hun connectie met de natuur.
 - De leerlingen kennen de bedreigingen voor de otter en kunnen oplossingen bedenken om het dier te beschermen.
- **Deel 8 "altijd wat in mijn habitat"**
 - De leerlingen kunnen uitleggen wat een habitat is en enkele voorbeelden geven.
 - De leerlingen kunnen een plan maken van hun speelplaats om die geschikter te maken voor de biodiversiteit.
- **Deel 9 "bozebomenbos"**
 - De leerlingen kunnen uitleggen hoe wat ontbossing betekent en hoe het wordt veroorzaakt.
 - De leerlingen kunnen oplossingen vinden om (geïmporteerde) ontbossing tegen te gaan.
 - De leerlingen weten waarom bomen van belang zijn.
 - De leerlingen kunnen een aantal bomen herkennen op basis van hun bladeren en vruchten.
- Deel 10 tot en met 14: hier zijn geen lesactiviteiten gekoppeld. De teksten voor deze liedjes komen wel aan bod in de leerlingenbundel.

Liedjes Radio Oorwoud

In de leerlingenbundel komen er 14 liedjes van Radio Oorwoud aan bod. Dit zijn ook de liedjes die het meest gespeeld worden tijdens de concerten. Wij hebben een playlist samengesteld met deze 14 liedjes in Spotify. [Klik hier om naar de Spotify-playlist te gaan](#) of scan de onderstaande QR-code:

Op de volgende pagina's vindt u enkele leerplandoelstellingen wereldoriëntatie die van toepassing zijn. Doelstellingen voor andere vakken (taal), werden hierin niet opgenomen, maar kunnen uiteraard ook ingezet worden.

Code	Leerplan-doelstellingen	Opdracht in de leerlingenbundel
3.2.1.1	Met hulp van een volwassene, eenvoudige bronnen hanteren om meer te weten te komen over de natuur.	2.3, 4.3, 4.5, 5.4
3.2.1.2	Een explorerende en experimenterende aanpak tonen om meer te weten te komen over de natuur.	3.6, 4.6
3.2.1.6	Een houding van zorg en respect voor de natuur.	1.5, 7.4, 9.3
3.2.1.7	Aantonen dat ze respect en zorg hebben voor de natuur vanuit het besef dat de mens voor zijn levensbehoeften afhankelijk is van het natuurlijk leefmilieu.	3.4, 4.1, 4.4, 7.5, 9.1, 9.3
3.2.2.1	Veel voorkomende planten en zwammen uit hun omgeving herkennen en benoemen.	9.4
3.2.2.3	De belangrijkste delen van planten (ook bloem, meeldraad, stamper, vrucht) aanduiden, benoemen en in eigen woorden de functie ervan uitleggen.	4.5, 4.6
3.2.2.5	Planten met elkaar vergelijken op basis van minstens 1 zelfgekozen criterium.	4.9
3.2.2.8	Eenvoudige determinatietabellen van planten en zwammen hanteren en interpreteren.	4.9
3.2.2.2	Aangeven dat voor de bevruchting van zaadplanten bestuiving nodig is en dat dit meestal door de wind of door insecten gebeurt.	4.3, 4.4
3.2.2.18	Enkele voorbeelden geven van producten en grondstoffen die afkomstig zijn van planten (ons voedsel, hout, rubber, kurk ...).	4.4, 9.1

Code	Leerplan-doelstellingen	Opdracht in de leerlingenbundel
3.2.2. 20	Illustreren dat de mens de aanwezigheid van planten in zijn omgeving beïnvloedt (bijv. akkerbouw, tuinen, parken, bermen, poelen, vijvers, beken ...).	1.5, 7.1, 7.5
3.2.4. 1	Uit minstens twee verschillende biotopen uit hun omgeving enkele veel voorkomende organismen (planten, dieren, zwammen) opnoemen.	1.5, 3.2, 3.4
3.2.4. 5	De wet van eten en gegeten worden illustreren aan de hand van een voedselketen.	3.3, 3.5
3.2.4. 7	Enkele bedreigde diersoorten benoemen en de oorzaak van de bedreiging in eenvoudige bewoordingen aangeven.	2.3, 6.2, 7.5, 7.7, 9.1
3.2.4. 8	Aangeven dat natuurdomeinen noodzakelijk zijn om een aantal planten en dieren op langere termijn te laten overleven.	1.5, 3.4, 5.3, 6.1, 6.2, 9.1
3.2.6. 7	Met behulp van meetinstrumenten de windrichting bepalen (hoofdwindstreken).	2.1
3.2.6. 13	Met voorbeelden illustreren dat het weer invloed heeft op het gedrag van de mens (aangepaste kledij ...).	5.1
3.2.6. 14	Kenmerken opsommen van het eigen klimaat (gematigd zeeklimaat) en enkele andere klimaattypes (bijv. zeeklimaat, woestijnklimaat, tropisch klimaat, polair klimaat ...) en hun invloed op mens en natuur verwoorden.	5.2, 5.3
3.2.8. 6	Eenvoudige voorbeelden geven van situaties uit hun eigen leefwereld of de actualiteit die lucht-, water- of bodemvervuilend of -aantastend zijn.	7.1, 7.2, 7.3, 7.5
3.2.8. 9	Enkele voorbeelden geven van de gevolgen voor mens en natuur van de klimaatverandering door de opwarming van de aarde.	5.2, 6.2
3.2.8. 10	Enkele voorbeelden geven van initiatieven uit de omgeving die het natuurbehoud ondersteunen (bijv. natuurverenigingen, natuurreservaat, initiatieven naar beschermde diersoorten ...).	7.6, 9.1 (zoek op wat WWF doet om deze dieren te beschermen)

Code	Leerplan-doelstellingen	Opdracht in de leerlingenbundel
3.2.8.11	Aangeven dat bossen en wouden een essentiële rol spelen in het totale milieustelsel (bijv. belang van het regenwoud).	9.3
3.2.8.13	Met concrete voorbeelden uit hun omgeving illustreren dat aan milieuproblemen vaak tegengestelde belangen ten grondslag liggen (bijv. sluiting milieuvervuilende fabriek en tewerkstelling, mestoverschotten en vervuiling water ...)	7.5
3.2.8.14	Met concrete voorbeelden uit hun omgeving illustreren hoe mensen op positieve, maar ook om negatieve wijze omgaan met het milieu.	1.5, 7.1, 7.2, 7.5, 7.6, 7.7, 8.5, 8.6, 8.7, 9.1, 9.2, 9.5

1.1 In te vullen woorden in de liedjestekst:

rivier / zwemvliezen / staart / otters / duik / plonsen / klepjes / snor / rug / vis / bad

1.2 In te vullen woorden bij de tekstjes

1.4 De leerlingen kunnen de afbeelding van de otter in zijn leefgebied bekijken in de leerlingenbundel (pagina 6), maar u kunt **de poster ook gratis bestellen in A3-formaat** op wwf.be/scholen (zolang de voorraad strekt).

1.5 Wat heeft de otter nodig om zich goed te voelen?

- Een propere rivier (zonder afvalstoffen, pesticiden, enz.)
- Voldoende prooien in die rivier (vis, amfibieën, kreeften, mosselen, enz.). Met andere woorden, een gezond ecosysteem
- Voldoende vegetatie (planten) aan de oever
- In Nederland komt zo naar schatting elk jaar 28% van de otterpopulatie om in het verkeer. Er zijn echter oplossingen zoals het 'lutroduct'. Het volstaat om kunstmatige oevers onder bruggen aan te leggen, zodat de otter te voet en op het droge, maar goed beschermt onder bruggen kan doorlopen.
- Stukken natuur (leefgebieden) die met elkaar verbonden zijn
- Zo weinig mogelijk menselijke invloeden (autowegen, loslopende honden, enz.)

Deel 2 “olifanten”

2.1 De leerlingen vullen de hoofd- en tussenwindrichtingen aan.

2.2 We vertrekken naar het **Afrikaanse werelddeel**.

2.3 Antwoorden op de quiz:

Vraag 1 - antwoord: het oudste vrouwtje (i)

Olifanten zijn heel sociaal. Dat wil zeggen dat ze niet graag alleen zijn en in kuddes of grote groepen leven. Een kudde bestaat bijna alleen maar uit vrouwtjes en hun jongen, die allemaal familie zijn. De baas van een kudde is vaak het oudste en slimste vrouwtje. De mannetjes leven alleen of in kleine groepjes. Soms komen ze natuurlijk bij de vrouwtjes om te paren.

Vraag 2 - antwoord: met zijn mond (v)

Een jonge olifant of kalf drinkt met zijn mond. Zo drinkt hij ook de melk van de moeder. De uier bevindt zich tussen de twee voorpoten. Pas als de jonge olifant water gaat drinken, leert hij zijn slurf gebruiken. Na 6 maanden eet hij ook gras en bladeren.

Vraag 3 - antwoord: niet waar (o)

Bij de Aziatische olifant heeft alleen het mannetje slag tanden, het vrouwtje niet. Die slag tanden zijn wel een stuk kleiner dan die van zijn Afrikaanse neef. Bij de Afrikaanse olifant hebben zowel de mannetjes als de vrouwtjes slag tanden. De slag tanden zitten in de bovenkaak en zijn eigenlijk de snijtanden. (kan jij je snijtanden aantonen?)

Vraag 4 - antwoord: Afrikaanse olifant (o)

Een Afrikaanse olifant! Dat zie je aan de oren. Afrikaanse olifanten hebben grotere oren dan de Aziatische. Ook de slurf ziet er een beetje anders uit.

Vraag 5 - antwoord: een olifant gebruikt zijn slurf voor al deze dingen! (r)

Een olifant gebruikt zijn slurf voor AL deze dingen! Een slurf is superhandig en ook heel erg sterk, er zitten duizenden spiertjes in.

Finaal woord: ivoor

Deel 3 “hiphopotamus”

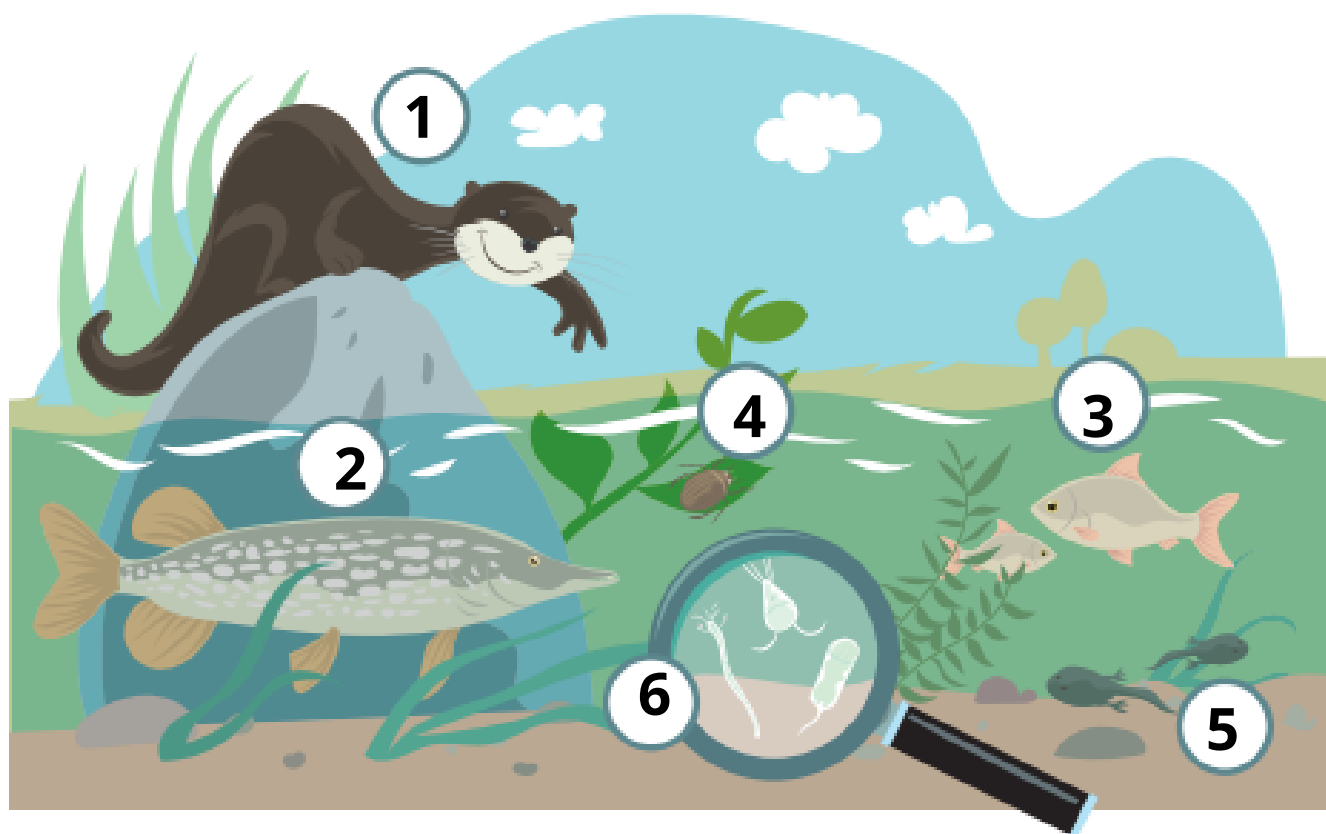
3.1 De dieren in de juiste categorie plaatsen:

- Carnivoor: otter, condor, ijsbeer, tijger
- Herbivoor: nijlpaard, olifant, paard, panda, (gorilla)
- Omnivoor: bonobo, mens, (gorilla, vooral herbivoor, maar kan ook omnivoor zijn), beer

3.2 en 3.3 Voor te lezen tekst. De woorden die de kinderen moeten invullen staan in het vet.

“Het is lente. Op de bodem van de vijver smult een **kikkervisje** van heel kleine waterplanten, die ‘**plankton**’ worden genoemd. Een hongerige **geelgerande watertor** komt dichterbij en schrokt het dikkopje in één hap op. Daar komt een vis, de **blankvoorn** aanzwemmen die nog wel een toetje lust. Hij is dol op die bijzonder knapperige beestjes. Hmm lekker! Niet ver daarvandaan ligt een **snoek** op de loer. Die heeft alles in de gaten gehouden. Op het moment dat de blankvoorn van zijn prooi geniet en even niet oplet, komt de snoek pijlsnel uit zijn schuilplaats om onze ongelukkige vriend te verorberen! Een **otter** heeft net de rivier waar hij gewoonlijk vertoeft verlaten en komt naar de vijver toe. Die heeft wel zin om eens iets anders te eten! Hij duikt in het water en voelt meteen met zijn snorharen een ongewone beweging. Zonder aarzelen zwemt hij erop af en zet de achtervolging in op de snoek, die zich niet snel genoeg kan verstoppen. Te laat! De otter is de snelste.”

Oplossingen:

Tot slot kan je met de leerlingen bespreken dat de otter een **toppredator** is. Dat betekent dat het dier de laatste schakel is van de voedselketen.

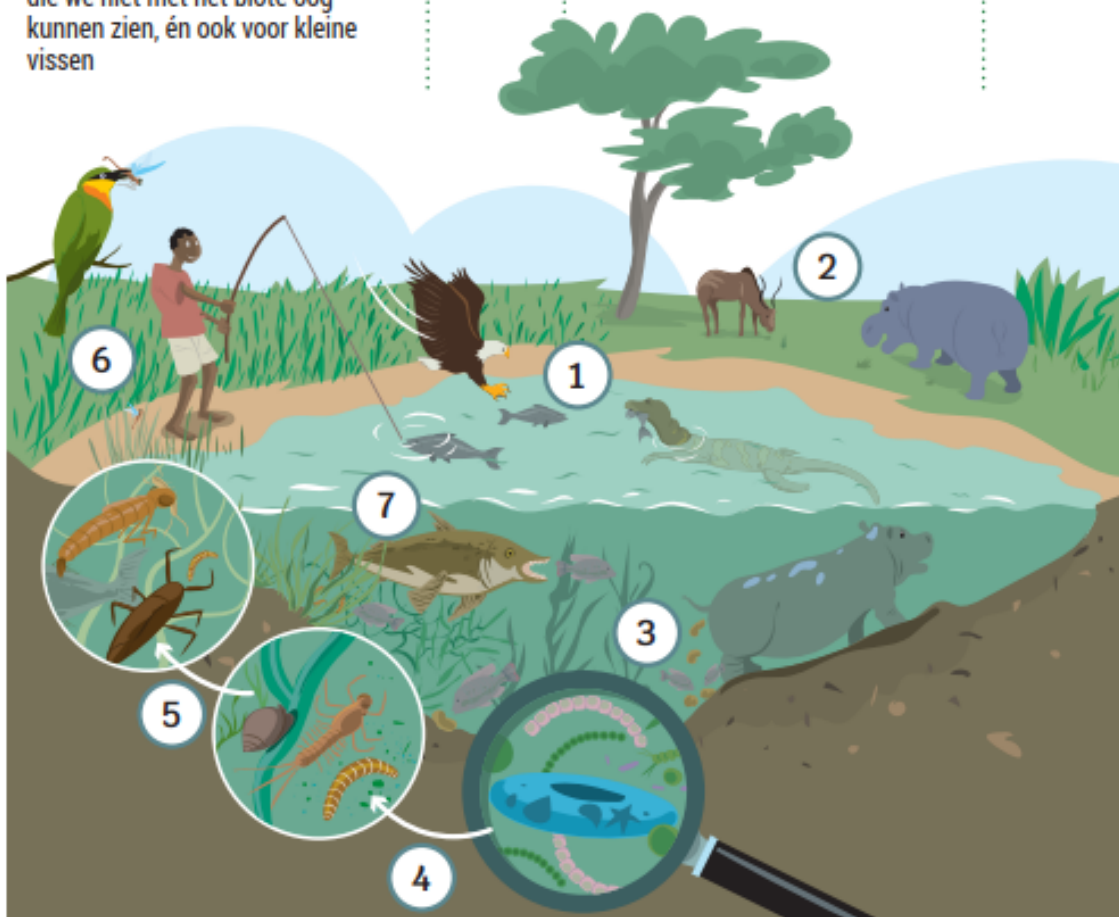
Nadien kan je de leerlingen de volgende zaken vragen:

- Omcirkel in het blauw een dier dat nooit vlees eet. Dat is een planteneter.
- Omcirkel in het groen een organisme dat zelf niemand opeet, omdat het rechtstreeks energie van de zon krijgt. Dat is een primaire producent.
- ...

3.4 Bespreek eerst de afbeelding van het nijlpaard in het ecosysteem. Enkele vragen die je kan stellen: Welke dieren herkennen de leerlingen? Hoe is het poeltje ontstaan? Welke dieren zijn carnivoor, herbivoor, omnivoor?

Oplossing:

Uitleg	Nummer	Uitleg	Nummer
Kleine beestjes die we niet met het blote oog kunnen zien, zijn voedsel voor kleine insecten	4	Vleesetende vissen jagen op plantenetende vissen en insecten	7
Grote insecten eten kleine insecten	5	Arenden, varanen (dat zijn grote reptielen), mensen en andere toppredatoren eten vis	1
Andere herbivoren genieten van de "nijlpaard-tuintjes"	2	Libellen zijn voedsel voor bepaalde vogels	6
De uitwerpselen van de nijlpaarden zijn voedsel voor algen (waterplanten) en kleine beestjes die we niet met het blote oog kunnen zien, én ook voor kleine vissen	3		

3.5 Voorbeeld van een voedselketen met 4 schakels:

Kleine beestjes (micro-organismen zoals plankton)

--> Kleine insecten

--> Grotere insecten

--> Vleesetende vissen

3.6 Wat zou er gebeuren als een schakel verdwijnt: het nijlpaard?

Dan zou het poeltje in de eerste plaats niet zo diep zijn. Er zou ook minder leven aanwezig zijn, want de uitwerpselen van het nijlpaard zorgen er nu voor dat micro-organismen, die aan de basis van de voedselketens liggen, kunnen groeien.

3.7. Conclusie: al het leven op aarde is met elkaar verbonden. De overleving van een soort is belangrijk voor de overleving van andere soorten. Dit concept wordt ook goed geïllustreerd in het interactieve **biodiversiteitswebspel**. Meer info en gratis bestellen/downloaden via wwf.be/scholen.

Deel 4 "aan de Congostroom"

4.2 Laat de leerlingen nadenken over de verschillen tussen het dieet van een bonobo en de mens. Hoe kunnen we bijvoorbeeld duurzamer en gezonder eten?

4.4 Zaken die de leerlingen kunnen tekenen:

Honing, amandelen, appels, bonen, bessen, komkommer, aubergine, druiven, sla, ajuinen, perziken, mompoenen, aardbeien, zonnebloem(pitten), enzovoort.

4.5 Functies

Stempel: Op de stempel worden de stuifmeelkorrels opgevangen.

Helmknop: De functie van het meeldraad is het vormen van stuifmeelkorrels (dit gebeurt in de helmknop).

Helmdraad: Onderdeel van het meeldraad.

Stijl: De buis die aan de stempel vastzit noemen we de stijl.

Kroonblad: Bij de bloemen met fel gekleurde kroonbladen, is de functie van de bloemkroon het lokken van insecten.

Vruchtbeginsel: In dit vruchtbeginsel zitten een of meerdere zaadbeginsels. In ieder zaadbeginsel ontstaat een eikel, die na bevruchting, een zaad wordt.

Kelkblad: Beschermde bloem als hij in de knop zit tegen uitdroging.

4.6 Ga naar buiten met je leerlingen en probeer de onderdelen van de bloem te benoemen. :-)

4.7 Maak een zaadbom. Klik hier voor de uitleg. Voor meer activiteiten in de natuur, [bestel gratis "Beleef de Natuur" op wwf.be/scholen](http://wwf.be/scholen).

Deel 5 “hoger lager”

5.1 Laat de leerlingen hun creativiteit de vrije loop: hoe is het weer vandaag?

Voor meer informatie over het verschil tussen het weer en het klimaat, ga naar de interactieve website <https://klimaatbrigade.be/themas/het-klimaat>. Daar vind je ook een quiz terug.

5.2 In België spreken we van een gematigd zeeklimaat.

5.3 Oplossing:

Koud en droog klimaat	Warm en vochtig klimaat	Klimaat dat niet te warm en niet te koud is	Klimaat met warme zomers en koude winters	Klimaat met zeer weinig regen
poolklimaat	tropisch klimaat	zeeklimaat	landklimaat	woestijnklimaat
ijsbeer	bonobo	zeehond	otter	stokstaartje

5.4 De te bekijken video over het natuurlijk broeikaseffect: [klik hier](#).

5.5 Oplossing:

Een deel van deze warmte ontsnapt naar de ruimte.	4
Het andere deel van de warmte wordt opgenomen door de broeikasgassen en warmt onze atmosfeer op.	5
Een deel van de zonnestralen bereikt de aarde en warmt ze op.	2
De zon zendt licht naar de aarde in de vorm van zonnestralen. Een deel daarvan wordt teruggekaatst door de atmosfeer.	1
De aarde gaat op haar beurt warmtestraling afgeven.	3

Wat is het probleem nu? Bespreek met de leerlingen dat het dekentje rond de aarde (de broeikasgassen) steeds dikker wordt. Daardoor houdt de atmosfeer steeds meer warmte vast en warmt de aarde op. Dit noemen we dan het **versterkt broeikaseffect**.

Deel 6 “ijsbeer”

6.1 Wat weten de leerlingen al over de ijsbeer? Laat hen het woordweb invullen.

6.2 en 6.3 Laat hun creativiteit de vrije loop door hen een stripverhaal te laten maken over de ijsbeer die de gevolgen van de klimaatverandering aan den lijve ondervindt. Gelukkig loopt het uiteindelijk goed af voor de ijsbeer.

6.4 Bedenk met je leerlingen een actie en maak kans op een prijs. Ga naar <https://wwf.be/nl/scholen/acties> en ontdek wat je daarvoor precies moet doen.

Deel 7 “weg met de natuur”

7.1 De leerlingen bekijken de afbeelding en bespreken met elkaar welke problemen (bedreigingen) ze zien voor de biodiversiteit.

7.2 Enkele voorbeelden:

Bedreiging	Waarom is dit een bedreiging voor de biodiversiteit?	Welke oplossing kan je hiervoor bedenken?
Auto's	Het verdwijnen van insecten, het onopzettelijk omverrijden van dieren zoals vossen, egels, enz.	Meer met het openbaar vervoer of de fiets gaan
Zwembad in de tuin	Dieren en insecten die erin verdrinken	Een (zwem)vijver zetten in de plaats
Pesticiden en insecticiden	Doden insecten, maar ook knaagdieren, vogels, enz.	Deze giftige stoffen niet gebruiken.
Gazon dat volledig gemaaid is	Daardoor verdwijnen er bloemen, verdwijnen er insecten, enz.	Plaatsen voorzien in de tuin waar er niet gemaaid wordt

7.3 Laat de kinderen enkele van de in de tabel ingevulde zaken met hun ouders bespreken.

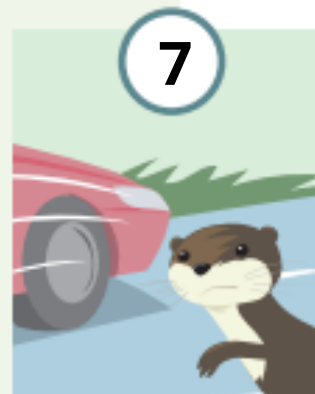
7.4 Hoe zouden de leerlingen zich voelen moest alle natuur weg zijn? En hoe voelen ze zich in de natuur? Laat het hen opschrijven.

7.5 Bedreigingen voor de otter

Oplossing:

1. Jacht en strikken en vallen
2. Rivier vervuild door huishoudelijk afvalwater
3. Rivier vervuild doordat koeien de oevers vertrappelen
4. Verspreiding van landbouwpesticiden op de oevers
5. Giftig afval achtergelaten op de oevers

6. Otters geïsoleerd tijdens de paartijd door autowegen die ze niet kunnen oversteken
7. Dood door verkeersongeval
8. Rivier vervuild door de industrie
9. Sparren te dicht bij de oever geplant
10. Gebruik van pesticiden in de tuin

7.6 Laat de leerlingen nu oplossingen bedenken om de otter te beschermen. WWF-België zet zich in om dit dier te beschermen. Wat wij precies doen, kan je op de website lezen. Op de website kan je ook een otter 'adopter' en zo met de klas bijdragen aan de bescherming van dit speelse dier.

7.7 Om de video over het biodiversiteitsverlies en het spel 'biodiversi-links' te bestellen, kunt u naar deze website gaan.

Deel 8 "altijd wat in mijn habitat"

8.1 Habitat-bingo: luister naar het liedje "altijd wat in mijn habitat". De leerlingen moeten het habitat aankruisen tot ze alles hebben aangeduid. Wie roept er als eerste bingo?

8.2 Waar voelt de Europese otter zich thuis? In rivier- en beeksystemen, sloten en vijvers in bossen, moerassen enz. We merken al snel op dat het aantal geschikte leefgebieden voor otters dus beperkt is. Zee-otters leven aan de kust, maar die vinden we niet terug in België.

8.3 In welk type habitat voelen de kinderen zich thuis? Waarom?

8.4 De habitat op school: laat de kinderen eens nadenken over de speelplaats en of die al dan niet geschikt zou zijn voor dieren. Waarom wel / niet?

8.5 Laat de leerlingen een schets maken van een speelplaats waar dieren zich thuis zouden voelen. Wat zouden ze veranderen / behouden aan de huidige speelplaats?

8.6 en 8.7 Laat de leerlingen nu met elkaar delen wat ze getekend hebben en maak samen een lijst met de dingen die jullie willen veranderen aan de speelplaats. Deel dit, samen met jullie mooie tekeningen, met de directeur. Voeg jullie actie toe op onze webpagina "WWF school awards" en maak kans op een prijs!

Hebben jullie nood aan wat inspiratie? Download dat de handleiding "vergroening van de schoolomgeving".

9.1 en 9.2 De leerlingen omcirkelen producten die zij of hun ouders gebruiken en zoeken naar oplossingen.

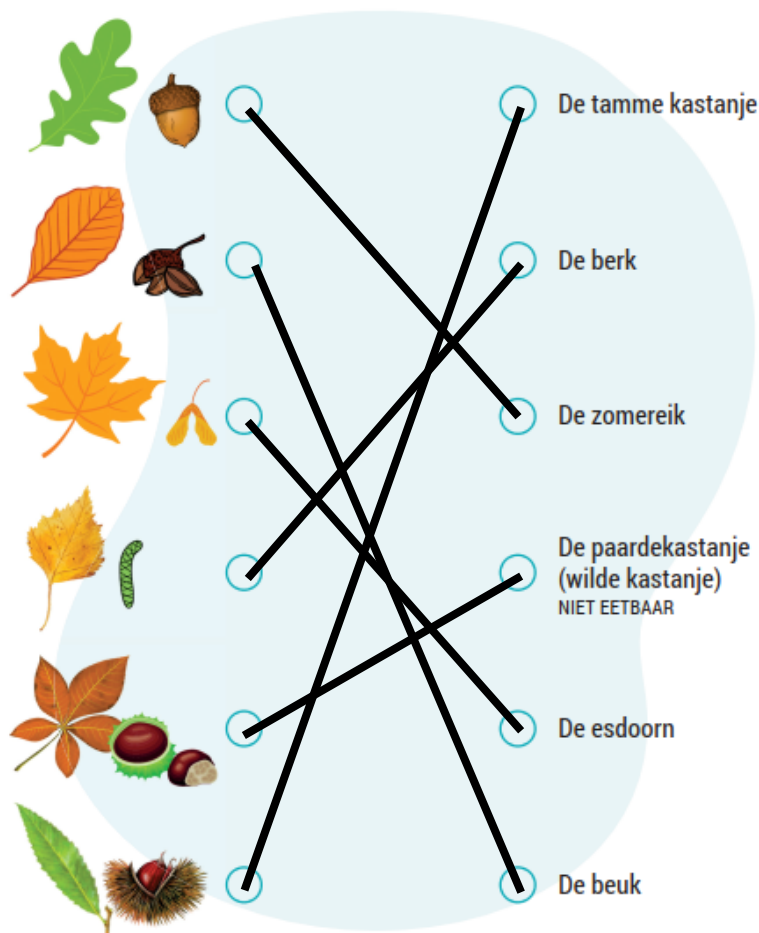
9.3 De leerlingen noteren in de bladeren waarom bomen belangrijk zijn:

- Zorgen voor verkoeling
- Zijn een thuis voor veel dieren (vogels, eekhoorns, enz.)
- Zorgen voor vruchten, noten, enz.
- Houden water vast in de bodem
- Nemen koolstofdioxide op en produceren zuurstofgas
- Helpen ons tegen overstromingen en klimaatverandering
- We kunnen spelen in het bos
- Bomen zijn goed voor ons mentaal welzijn
- ...

9.4 Bomen in ons land. De leerlingen kunnen hiervoor een determinatietabel gebruiken. Op klascement.be kan je er gemakkelijk terugvinden. Of de volgende zijn zeer handig:

- Online en interactieve determinatie
- Determinatietabel van het KBIN

Ga vervolgens met de leerlingen naar een bos en probeer de bomen te herkennen.

9.5 Bedenk met je leerlingen een actie en maak kans op een prijs. Ga naar [Laat de leerlingen acties bedenken om de natuur te beschermen](#).en ontdek waar je daarvoor precies moet doen.